

Brusel 23. listopadu 2021
(OR. en)

14276/21

IPCR 147
AG 106
RELEX 1011
JAI 1287
PROCIV 153
CSDP/PSDC 605
COCON 75
COTER 156
HYBRID 72
SAN 698
MI 878
CYBER 306

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	14088/21 + REV 1
Předmět:	Závěry Rady o zvyšování připravenosti, schopnosti reakce a odolnosti vůči budoucím krizím

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o zvyšování připravenosti, schopnosti reakce a odolnosti vůči budoucím krizím, které byly přijaty na 3829. zasedání Rady pro obecné záležitosti dne 23. listopadu 2021.

**ZÁVĚRY RADY O ZVYŠOVÁNÍ PŘIPRAVENOSTI, SCHOPNOSTI REAKCE
A ODOLNOSTI VŮČI BUDOUCÍM KRIZÍM**

1. Evropská rada v červnu 2021 vyzvala předsednictví, aby pokračilo v práci v Radě s cílem posílit naši kolektivní připravenost, schopnost reakce a odolnost vůči budoucím krizím a chránit fungování vnitřního trhu. Ministři pro evropské záležitosti na svém neformálním zasedání v červenci 2021 v Brdu následně podpořili úsilí předsednictví o komplexnější reakci na krize.
2. Evropská unie se během své existence potýká s četnými krizemi a postupně provádí politické a institucionální změny, jejichž cílem je posílit její schopnost zvládat budoucí krize. Krize jsou stále složitější, mají výraznější přeshraniční a mnohostranný rozměr, a proto mohou mít stále nepříznivější dopad na EU, její členské státy a jejich občany.
3. Vypracování integrovaných opatření pro politickou reakci na krize (IPCR) v roce 2013 pod vedením Výboru stálých zástupců již představovalo důležitý krok na podporu komplexního povědomí o situaci a příspěvek k soudržnému rozhodování na politické úrovni EU v reakci na závažné, meziodvětvové krizové události ve prospěch EU a jejích členských států. Reakce na krize se nicméně musí vyvíjet, v neposlední řadě na základě poznatků o úspěších a nedostacích zjištěných v návaznosti na ně, konkrétně na základě aktivace opatření IPCR v souvislosti s probíhající migrační krizí a krizí způsobenou koronavirem. Pro účinnou reakci na krize v zájmu evropských občanů a při plném respektování pravomocí členských států a EU má zásadní význam posílená meziodvětvová a přeshraniční koordinace a spolupráce mezi členskými státy a podpora na úrovni EU. Reakce EU na budoucí krize by rovněž měla rozvíjet stávající mechanismy přeshraniční spolupráce na všech úrovních a vhodným způsobem je posilovat a měla by být plně v souladu se zásadami právního státu, demokracie a základních práv.

4. Řadu zkušeností lze čerpat z pandemie COVID-19. Navzdory nedostatkům si EU vede dobře, a to díky koordinaci a solidaritě. Přestože jsme odhalili nedostatky, pokud jde o připravenost a reakci na meziodvětvové krize, naše reakce na pandemii prokázala nezbytnost a přidanou hodnotu spolupráce. Nejvíce viditelnými příklady toho, jak cenná je spolupráce na úrovni EU, je využití konzulární spolupráce a koordinace EU při úspěšné repatriaci občanů EU, kteří z důvodu mimořádných cestovních omezení uvízli v zahraničí, členskými státy za podpory ESVČ a mechanismu civilní ochrany Unie, úspěšné přijetí a zavedení digitálního certifikátu EU COVID, jakož i veskrze kladné výsledky, pokud je o výrobu, nákup a sdílení očkovacích látek. Dočasná opatření na úrovni EU v oblasti správy ekonomických záležitostí a řízení a pružného využívání evropských finančních prostředků hrála rozhodující úlohu při zachování odolnosti a usnadnění oživení ekonomik členských států.
5. V budoucnosti musí být EU rovněž připravena čelit akutním krizím odlišné povahy, které by mohly být mnohostranné, vyznačovat se hybridní povahou, vyvolat dominový efekt nebo by mohly nastat současně. To bude vyžadovat lepší meziodvětvové a přeshraniční řešení krizí, mimo jiné analýzu rizik a strategické předvídání vývoje v zájmu lepších anticipačních opatření, prevenci, připravenost a reakci, a to v rámci přístupu zohledňujícího veškerá rizika s cílem získat podklady pro dlouhodobější opatření zaměřená na budování odolnosti vůči výzvám. Rada by měla provádět pravidelný přezkum mechanismů, které má EU k dispozici, včetně jejich propojení s mechanismy globálními, s cílem zajistit, aby nadále odpovídaly danému účelu.

Posílení meziodvětvové reakce a připravenosti na krize

6. V době krize musí být zaručeno nepřetržité fungování EU, jejích orgánů a rozhodovacích orgánů. V tomto ohledu prokázala krize COVID-19 ústřední úlohu Rady, podporované Výborem stálých zástupců a v úzké spolupráci s Komisí a Evropskou službou pro vnější činnost, zejména při zajišťování účinné, soudržné a horizontální politické a strategické koordinace mezi členskými státy. Opatření IPCR v této souvislosti významně přispěla k včasné koordinaci a reakci pod vedením Výboru stálých zástupců.

7. V budoucnu nabude na významu meziodvětvová a přeshraniční koordinace reakce na krize a politické řízení. COREPER bude i nadále hrát klíčovou úlohu při přípravě na tyto krize a při reakci na ně. Zejména je třeba se poučit z minulých krizí, pokud jde o to, jak by mohla být práce v rámci Rady dále zlepšena a zefektivněna, včetně potřeby vypracovat plán s pružnými a přizpůsobivými pokyny a procesními pravidly s cílem poskytnout informace pro reakci EU a jejích členských států v případě krize, přičemž je třeba dodržovat zásadu subsidiarity a zamezit zbytečné administrativní zátěži. Kromě provádění nástrojů EU by se členské státy měly zavázat k provádění vnitrostátních opatření dohodnutých v Radě a koordinovaných na úrovni EU, případně s přihlédnutím k pravomocem členských států.
8. Interinstitucionální spolupráce a transparentnost by měly pomoci zabránit zvyšování počtu fór a překrývání činností. V tomto ohledu má zásadní význam strukturované sdílení informací a společný přehled o situaci na úrovni Rady prostřednictvím opatření IPCR, a to v úzké spolupráci s Komisí a Evropskou službou pro vnější činnost. Účinná reakce na krize bude rovněž vyžadovat další rozvoj bezpečných a digitálních komunikačních prostředků.
9. Posílená strategická a krizová komunikace a boj proti dezinformacím, manipulací s informacemi a vměšování mají navíc zásadní význam pro podporu opatření a reakcí na krize a pro zajištění důvěry veřejnosti.

10. Proaktivní připravenost na krizi vyžaduje prognózu, pravidelný přezkum a předvídání rizik, určení dopadů, které tato rizika mohou mít v různých odvětvích, v jednotlivých členských státech a v sousedních zemích, a to, jak lze tyto dopady nejlépe zmírnit a řešit. Již byly podniknuty důležité kroky k posílení prognostických kapacit a kapacit pro předvídání rizik na úrovni EU, zejména prostřednictvím celounijní prognostické sítě, nejnovějších revizí právních předpisů týkajících se mechanismu civilní ochrany Unie (UCPM) a posílení kapacity rescEU a Střediska EU pro koordinaci odezvy na mimořádné události (ERCC). Plán pro připravenost na migraci a pro migrační krizi má zlepšit informovanost o situaci a včasné varování v oblasti migrace, a to i pokud jde o pomoc migrantům zneužívaným pro politické účely. Kapacity na úrovni EU, které podporují a doplňují úsilí členských států v oblasti prevence a připravenosti s cílem řešit jakýkoli typ krize, by se měly zaměřit na oblasti, v nichž je společný evropský přístup účinnější než samostatné vnitrostátní akce. V této souvislosti Rada rovněž vítá nedávno zřízenou síť generálních ředitelů krizových středisek členských států, jež představuje nástroj pro sdílení informací a odborných znalostí.

Budování a monitorování odolnosti a snižování závislosti

11. EU a jednotný trh byly důkladně testovány omezeními nabídky a poptávky, jakož i hraničními kontrolami zavedenými s cílem zabránit šíření viru po rozšíření onemocnění COVID-19. Epidemie zdůraznila potřebu spolupracovat na posílení odolnosti jednotného trhu vůči narušením, a to i v klíčových dodavatelských řetězcích a hospodářských odvětvích EU, jako jsou léčiva, zdravotnické prostředky a polovodiče, a to i s ohledem na situaci přeshraničních komunit a mimořádně důležitých tranzitních regionů. Vzhledem k tomu, že jednotný trh má pro EU nepostradatelnou úlohu, Rada zdůrazňuje, že krizová opatření by měla být dočasná, přiměřená a plně koordinovaná s cílem co nejdříve obnovit běžné fungování jednotného trhu, včetně volného pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu, jak je stanoveno ve Smlouvách.

12. V zájmu zajištění silného, odolného a plně fungujícího jednotného trhu je třeba přijmout vhodná opatření k posílení konkurenceschopnosti a odolnosti průmyslu Evropské unie, jakož i k řešení strategických závislostí. Aktualizace průmyslové strategie pro Evropu navíc zohledňuje dosavadní poznatky z krize COVID-19. V tomto ohledu je rovněž přínosem výroční zpráva Komise o strategickém výhledu z roku 2021. Urychlení oživení bude vyžadovat trvalé a cílené veřejné a soukromé investice při současném zachování udržitelnosti veřejných financí.

Další kroky

13. Rada pro obecné záležitosti se bude pravidelně zabývat otázkou zvyšování naší kolektivní připravenosti, schopnosti reakce a odolnosti vůči budoucím krizím.
14. Vybízí Komisi a ESVČ, aby předložily další informace o dalších poznatcích získaných v souvislosti s pandemií COVID-19 s cílem reagovat na krize nesouvisející se zdravím.
15. Opatření IPCR se ukázala být flexibilním a užitečným nástrojem pro řešení bezprostředních problémů v dobách krize. S cílem zajistit, aby mechanismus Rady pro reakci na krize i nadále plnil svůj účel, Rada do června 2022 přezkoumá, zda je třeba opatření IPCR zlepšit nebo posílit, zejména v oblastech předjímání krizových situací a připravenosti na ně, s využitím poznatků zjištěných při aktivaci IPCR v souvislosti s migrační krizí a pandemií COVID-19, jakož i při minulých cvičeních v oblasti řešení krizí a příslušných zkušenostech na úrovni členských států, které mají být zohledněny při jednáních v Radě. To zahrnuje zvážení toho, jak v souladu s pravidly a postupy Rady lépe zapojit vnitrostátní struktury pro řešení krizí.

16. V zájmu vyšší odolnosti vůči krizím, připravenosti a schopnosti reakce na ně Rada mimo jiné:

Pokud jde o odolnost:

- uznává význam přístupu založeného na důkazech k dosažení cílů Unie v oblasti odolnosti vůči katastrofám do konce roku 2022, přičemž je třeba zohlednit osvědčené postupy a poznatky získané ze stávajících vnitrostátních a mezinárodních rámců pro odolnost;
- vítá přehledy odolnosti vypracované Komisí, které by měly být dále upřesněny společně s členskými státy jako nový a doplňkový nástroj pro sledování odolnosti;
- vítá záměr vytvořit v prosinci roku 2021 síť znalostí Unie v oblasti civilní ochrany a vyzývá Komisi, aby v úzké spolupráci s členskými státy zapojila síť znalostí Unie v oblasti civilní ochrany do celounijních cílů v oblasti odolnosti vůči katastrofám, přezkumu rizik a vytváření scénářů;
- připomíná, že je třeba pokročit v práci v oblasti zvyšování odolnosti kritických subjektů a bezpečnosti sítí a informačních systémů;
- zdůrazňuje, že je důležité zajistit opatření navazující na sdělení Komise o průmyslové strategii, zejména posílením odolnosti jednotného trhu a odstraněním závislostí;
- vítá pokračující úsilí zaměřené na vypracování ambiciózního a proveditelného Strategického kompasu pro bezpečnost a obranu;

Pokud jde o připravenost:

- se zájmem očekává výroční zprávu Komise o stavu připravenosti, která by měla zohledňovat vnitrostátní pravomoci a zahrnovat informace o dostupných kapacitách, nástrojích, dovednostech a vytváření scénářů a měla by být podkladem pro politické diskuse na strategické úrovni, včetně přeshraničních aspektů;

- vyzývá k důslednějšimu provádění různých politik EU v oblasti připravenosti a cvičení, včetně politik v rámci opatření IPCR;
- vítá úsilí vynaložené na vytvoření evropské zdravotní unie a Úřad pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví (HERA) a vyzývá k posílení úlohy členských států ve správě HERA, jakož i ke spolupráci mezi Unií a WHO;
- se zájmem očekává od Komise pohotovostní plán pro dopravu, o který Rada požádala dne 23. října 2020;
- vítá pohotovostní plán týkající se dodávek potravin a potravinového zabezpečení v době krize, který předložila Komise;
- zdůrazňuje, že je důležité dále rozvíjet rámec EU pro řešení kybernetických bezpečnostních krizí a účinnou reakci na rozsáhlé kybernetické bezpečnostní incidenty a krize na úrovni EU;

Pokud jde o schopnost reakce na krize:

- doporučuje další práci na zlepšování opatření Rady pro reakci na krize a celkové politické řízení a koordinaci;
- vítá úlohu Střediska pro koordinaci odezvy na mimořádné události (ERCC) Komise, včetně podpory účinného předjímání krizových situací a meziodvětvové operační koordinace v reakci na širokou škálu krizí, spolupráce s dalšími unijními nástroji reakce na krize a pomoci IPCR;

- bere na vědomí práci Komise, pokud jde o návrh na vytvoření nástroje pro mimořádné situace na jednotném trhu, jehož cílem je zmírnit negativní dopady krizí na jednotný trh, a práci na případné revizi Schengenského hraničního kodexu;
 - zdůrazňuje tam, kde je to relevantní, význam konzulární koordinace a spolupráce během krizí a potřebu využít zkušenosti získané z reakce na pandemii COVID-19 a dalších krizí, a očekává, že Komise v roce 2022 předloží návrh revize směrnice EU o konzulární ochraně.
17. Rada zdůrazňuje, že je důležité posílit spolupráci se třetími zeměmi v souladu s hodnotami a zásadami EU, zejména v sousedství EU, jakož i s dalšími mezinárodními organizacemi a partnery, pokud jde o budoucí krize.
18. Rada se zájmem očekává, že Evropská rada na svém prosincovém zasedání zhodnotí práci v oblasti řešení krizí a odolnosti.
-